

# ХТО ТАКІ ТРИПІЛЬЦІ?

11+



СТОРИЯ

[www.storiya.info](http://www.storiya.info)



# Хто такі трипільці?

Засновниця читацької онлайн-платформи «Сторія» **Олеся Божко**

Автор **Вадим Аникієнко**

Головна редакторка **Юлія Журлакова**

Літературна редакторка, авторка рубрики

«Читай і мову вивчай!» **Юлія Гарюнова**

Верстка **Анастасія Бишовець**

Дизайн **Віталій Войтуль**

Фото [wikipedia.org](https://www.wikipedia.org), [blogspot.com](https://www.blogspot.com), [ua.igotoworld.com](https://ua.igotoworld.com), [zamky.com.ua](https://www.zamky.com.ua)

## [www.storiya.info](http://www.storiya.info)

Матеріали розроблені ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» за технічної підтримки ООН Жінки в Україні та за фінансування Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги ООН (WPHF). Ця публікація підготовлена за фінансової підтримки Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги Організації Об'єднаних Націй (WPHF), але це не означає, що висловлені в ній погляди та вміст є офіційно схваленими або визнаними з боку Організації Об'єднаних Націй.

Усі зображення, інформація і торговельні марки використовуються як ілюстрації з навчальною метою та не мають рекламного характеру. Усі матеріали, які розміщені на вебсайті [www.storiya.info](http://www.storiya.info), а також будь-які інші матеріали, що розповсюджуються за допомогою цього сайту і з цього сайту (зокрема зображення, відеоролики і тексти), належать ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» та захищені авторським правом. Несанкціоноване використання цих матеріалів, повне або часткове копіювання, збереження, зміна і поширення (для будь-яких цілей) без письмової згоди ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» заборонено. © 2024 «Сторія».



**Women's Peace & Humanitarian Fund** 

A United Nations & Civil Society Partnership



**ПРОСТІР  
ЗНАНЬ**



Гдаєш, перші міста на території України з'явилися в часи Русі? А от і ні! Їх на наших землях звали близько 7,5 тисяч років тому трипільці.

## Звідки походить назва?

Трипільцями цих первісних людей назвав український археолог **Вікентій Хвойка**. У XIX столітті він проводив розкопки біля села Трипільля на Київщині й знайшов сліди давніх поселень та керамічні вироби невідомої досі культури. Як першовідкривач Хвойка найменував відкриту культуру «трипільською» за назвою села, біля якого її й виявив. Насправді ж достеменно невідомо, як ці люди самі себе називали й звідки вони походять. Пам'ятки трипільської культури виявлені й на території Молдови та Румунії.



**ВІКЕНТІЙ ХВОЙКА**

і Трипільська культура

## Якими були поселення?

Трипільські поселення вважаються **протомістами**, тобто вони були досить великими й укріпленими. Справді, їхні розміри вражають. Найбільше поселення площею 450 гектарів було знайдено біля села Тальянки на Черкащині.

Усі будинки розташовувалися по колу.



Трипільське поселення. Ірина Костенко

## Де жили трипільці?

Трипільці будували двоповерхові житла, використовуючи дерево та глину, якою обмазували стіни. На першому поверсі, імовірно, було господарське приміщення, а на другому — житлове.



Трипільське житло (сучасна реконструкція в Державному історико-культурному заповіднику "Трипільська культура", с. Легедзине, Тальнівський р-н, Черкаська обл.)

## Чим займались трипільці?

Основні заняття трипільців — **землеробство** та **скотарство**. Але прославилися вони своєю **керамікою**. Археологи знайшли дуже багато виробів із глини.

Трипільські майстри виготовляли керамічний посуд, який гарно розписували різними малюнками, переважно чорного кольору.



Керамічний посуд трипільців

Також знайдено багато глиняних фігурок, передусім жіночих. Дослідники переконані, що в трипільців був поширений культ Богині-матері та родючості. Трапляються й фігурки тварин: биків, кіз, овець.



Трипільська жіноча фігурка

Трипільці виготовляли навіть невеликі глиняні моделі своїх жител. На них досить детально виліплювали всі елементи свого побуту.



Моделі трипільського житла

Але найбільш загадковим трипільським виробом є біноклевидна посудина. Їх знайдено чимало на різних поселеннях. Але досі не встановлено їх призначення.

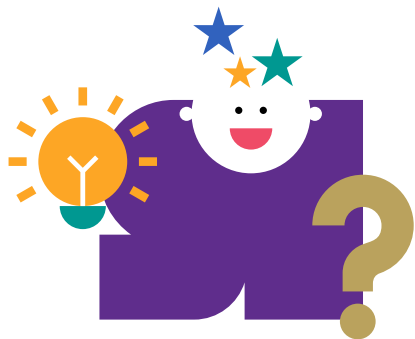


Трипільська біноклевидна посудина

## Де поділися трипільці?

А це чи не найбільша трипільська загадка, над якою досі ламають голови історики. ●◆◀▶





## НАД ЧИМ ПОМІРКУВАТИ



Окрім землеробства та тваринництва, яким іще способом трипільці могли добувати їжу?



Поміркуй, навіщо виготовляли фігурки тварин.



Чи можна вважати трипільців українцями? Чому?



Як можна більше дізнатися про цю давню культуру?



ЧИТАЙ  
І МОВУ ВИВЧАЙ!

## Правопис префіксів РОЗ-, БЕЗ-

У цьому тексті про давніх трипільців ти міг/могла помітити використання слів, які мають однаковий префікс **РОЗ-**: **розкопки, розташовувалися, розписували**. А за яким принципом треба писати такі префікси, щоб не припускатися помилок?



**Запам'ятай!** Префікси **РОЗ-**, **БЕЗ-** в українській мові не змінюють свого написання й завжди вживаються з буквою **З** незалежно від того, який далі приголосний звук — дзвінкий чи глухий.

**Наприклад:** **розповідь, розбір, безпечний, беззубий** тощо.

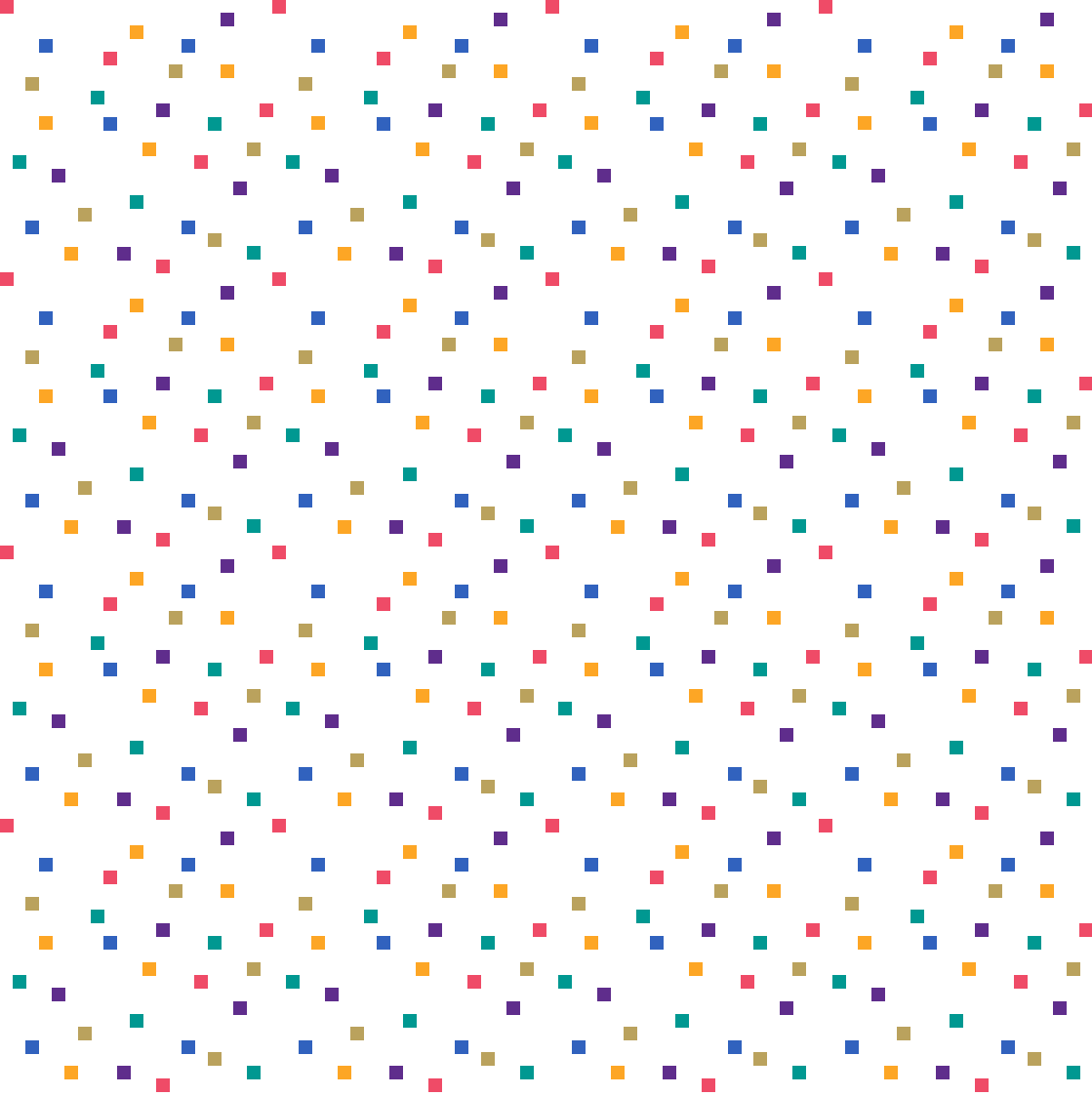
Утвори й запиши слова із цими префіксами від таких слів: шум, звук, робити, питати.



A large rectangular area with a scalloped left edge, containing 15 horizontal dotted lines for writing.



Тепер ти знаєш більше про написання слів із префіксами!



[www.storiya.info](http://www.storiya.info)

© 2024 «Сторія»